

פרוטוקול מס' 264
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ראשון, ז' באדר א' תשמ"ו - 16.2.86 - בשעה 10.00

נ כ ח ר :

חברי הועדה:
ד. זיכרון - מ"מ יו"ר
א. ויינשטיין
א. ורדיגר

מוזמנים:
נ. לימור - מנכ"ל לשכת הנשיא
א. ספרוני - לשכת הנשיא
א. יחזקאלי - משרד האוצר
נ. רזיאל - " "
י. ריבק - " "
ש. בריצמן - המוסד לביטוח לאומי
ד. מהלול - " "

מזכיר הועדה: ז. קרשנר

היועץ המשפטי לוועדה: א. דמביץ

יועצת כלכלית: ס. אלחנני

רשמה: כ. טרלו

סדר היום: תקציב נשיא המדינה ולשכתו לשנת הכספים 1986

שינויים בתקציב הכנסת לשנת 1985

תקנות מז' בוליס (סכום מירבני של אגרה שניזן לשלמה בבוליס) (תיקון)

צו מז' בוליס על מסמכים (תוספת ב') (תיקון)

תקנות הביטוח הלאומי (סוגי מבוטחים שאינם זכאים לתשלום בעד ילד ראשון)

אישור מכירת מניות המדינה בחברת ק.ב.ע. - קבוצת בוני ערים בע"מ ובאגודה לקדום ההשכלה והחינוך בע"מ ומניות חב' הנאמנות למקרקעין באשדוד בע"מ בק.ב.ע.

1077

(1077) (23.2.86) (1077)

היו"ר ד. תיכון:

אני פותח את הישיבה.

תקציב נשיא המדינה ולשכתו לשנת הכספים 1986

א. יחזקאלי:

הנהג של נבון מופיע בזקן של לשכת הנשיא. במסרד

החינוך יבוטל החקן.

היו"ר ד. תיכון:

למה בלשכת הנשיא נבון מופיע 100,000 ואצל קציר

257,000

א. יחזקאלי:

קציר גר במכון וייצמן, הוא לא משלם שכר דירה. לנבון מגיעה דירה על זשבון המדינה וזה עולה כסף. מאחר וקציר מקבל חלק מהשירותים במכון וייצמן, יש לו פחות תקנים על חשבון המדינה.

היו"ר ד. תיכון:

גם השר נבון מקבל חלק מהשירותים במסרד החינוך.

נ. לימור:

בישיבה הקודמת לא העליף את זה כבעיה.

א. יחזקאלי:

זה לא חוקצב פעמיים. אין שינוי בתקציב לשכת הנשיא.

שינויים בתקציב הכנסת לשנת 1985

א ו ש ר.

ני מש בוליס על מסמכים (חוכמת ב') (תיכון)

היו"ר ד. תיכון:

א ו ש ר.

תקנות מז בולים (סכום מירבי של אגרה שניתן לשלמה בבולים) (תיכון)

נ. רזיאל:

על פי בקשת ועדת הכספים הכינה מערכת הכנסות המדינה פטור ממס בולים על הזכה הלוואה לרכישת דירה לזכאי משרד התיכון. מה זה כולל? כאשר בן אדם זכאי מטעם משרד התיכון לקבל הלוואה הוא מקבל פטור על פי קריטריונים שקבע משרד התיכון. הקריטריונים חלויים בנקודות, כמה שהוא מקבל. זה יעלה למדינה 1,6 מיליון דולר לשנה.

היו"ר ד. תיכון:

הנושא חשוב. אני רוצה שייכנס מה שיותר מוקדם כדי שכל מי שבצנרת ייהנה מזה מיד. האם זה כולל את כל הזכאים?

נ. רזיאל:

כן.

א. ויינשטיין:

מה המשמעות לבודד?

נ. רזיאל:

הוא מקבל הלוואה של 0,4%.

ה ו ח ל ט

לאשר התקנות כמבוקש.

חוק ההסדרים לשעת חרום במשק המדינה

היו"ר ד. תיכון:

הועדה הזאת לא אישרה תקציב רשות השידור.

מאז 1.10 מסתבר שמוסדות ציבוריים יכולים להמשיך לתפקד ללא תקציב. בלי להתייחס למה שנעשה ברשות השידור, לא יעלה על הדעת שרשות ציבורית תתפקד ללא תקציב. בכוונתי, בשעה שיעלה החוק להסדר בשעת חירום, להציג בפני המליאה הסתייגות בנושא. המחשבה שלי הייתה שרשות השידור מתכווננת בזה שהיא אומרת שיש לוועדת הכספים שיקולים פוליטיים ולכן לא רוצים לאשר.

אני הייתי סבור שמה שנעשה ברשות השידור בתחום המילולי גובל בשערוריה. אין להסכים שרשות זו תתנהל כפי שהיא מתנהלת מדי ערב. לכן בכוונתי להעלות הסתייגות במליאה מחר בעת שהנושא יידון. אני רואה בזמרה שהרשות ממשיכה לתפקד ללא אישור התקציב. זה תקדיח מסוכן.

א. דמביץ:

העניין לא עומד להיות נידון מחר. תקציב רשות השידור וגופים מחוקקים, דינם לענין תקציבים - כל זה איננו נמצא במערכת הרגילה של החוק הזה. על כן רציתי להציע לוועדה שאם נראה לה הדבר היא תודיע שהיא מבקשת לחדש את דיוניה בחוק, כדי לאפשר דיון בחוק הזה במסגרת הוועדה מחר ושהוועדה תחליט, אם היא רוצה לכלול את הסעיף בחוק או לא. מאחר והוועדה דנה, אפשר למי שהציע את הסעיף להציע אותו על דרך הסתייגות.

היו"ר ד. תיכון:

הצעתי, היות ולא אושר תקציב לרשות השידור, רשות השידור נטגרת לחודש ימים.

א. ויינשטיין:

אנחנו נחליט שאנחנו מעלים את זה ודנים בזה היום ומאפשרים. מחר יודיעו לחברים עם תחילת הישיבה שזו ההחלטה, ואם יהיה ערעור - בבקשה.

היו"ר ד. תיכון:

אני רוצה לשמור על הנוהל. זה לא היה על סדר היום. הסעיף יעלה מחר על סדר היום. אני מבקש לזמן את כל מי שעוסק בנושא - שר הזינוק, רשות השידור והיועץ המשפטי לממשלה.

אם לא יוצב הנושא על סדר היום מחר, משמעות הדבר שהוא יידחה לעוד יום.

א. ויינשטיין:

אפשר להמליץ להעמיד את הנושא על סדר היום.

היו"ר ד. תיכון:

יתקפו אוחנו שאיננו נוהגים בהגינות. חייבים לקיים דיון.

תקנות הביטוח הלאומי (אוגי מבוטחים שאינם זכאים לשלום בעד ילד ראשון)

ש. בריצמן:

המוחד לביטוח לאומי יקצץ בקיצבת ילד ראשון. הקיצבה מוזגת לאנשים שהכנסותיהם נמוכות. לגבי קיבוצים נקבע סעיף שאפשר לקבוע הוראות אחרות. הבאנו לכאן את התקנות בשעתו. אחת השאלות של חברי הוועדה הייתה, אמרנו שלכלל השכירים מחזירים ל-25% מהילדים את קיצבות הילד הראשון. נשאלה שאלה אם אפשר לעשות אותו כלל לגבי קיבוצים. ערכנו חישובים ובדיקות

התוצאה של מה שכתוב בתקנה שנחזיר ל-25% את קיצבת הילדים, לגבי קיבוצים הוז' שהחתך שלנו הוא הכנסה זוגית של שני בני הקיבוץ, זהיה 118% מהשכר הממוצע, בעוד שלכלל האוכלוסייה עושים מבחן של ראש המשפחה, ואז זה 80% מהשכר הממוצע. הקיבוצים מסכימים.

היו"ר ד. חיכון:

אתם מחשבים את זה לגבי כל קיבוץ בנפרד?

קיצבת ילד ראשון, לפי הזלטת הממשלה, זהיה עד 1.7.87; קיצבת ילד ראשון למשפחות שבהם עוד שלושה ילדים, לא משולמת ע"י הביטוח הלאומי, אולם מי שהכנסתו נמוכה, תשולם לו הקיצבה.

א. ויינשטיין:

איך אתם עושים את החישוב לגבי סוגי מפרנסים, לגבי שכירים המעסיק מחזיר?

ש. בריצמן:

כן והוא מקבל חזרה. לעצמאיים אנחנו עושים במסגרת הגביה שלנו. יש לנו הנזון של ההכנסה + ההחזר של הערכת קיצבאות הילדים. לגבי קיבוצים אנחנו חשבנו שיש הוראה ספציפית בחוק שאפשר לקבוע בתקנות חשבנו שהחזר צריך לשקף פחות או יותר את אותו האחוז של החזר שאנחנו מחזירים לכלל השכירים במשק.

היו"ר ד. חיכון:

הנימוק של הקיבוצים היה שאצלם המצב יותר קשה ועל כן מגיע להם יותר מ-25%.

ש. בריצמן:

הם טוענים שהם בטוב קשה עכשיו.

א. ויינשטיין:

למה אתם לא מעבירים את זה דרך הקיבוצים, למה דרך הארגונים?

ש. בריצמן:

גם את הגבייה עושים דרך הארגונים.

ה ו ח ל ט

לאשר את תקנות הביטוח הלאומי (סוגי מבוטחים שאינם זכאים לחלום בעד ילד ראשון).

מכירז מניות המדינה בחברת ק.ב.ע. - קבוצת בוני ערים בע"מ ובאגודה לקדום
ההשכלה והזינוך בע"מ ומניות חב' הנאמנות למקרקעין באשדוד בע"מ בק.ב.ע.

היו"ר ד. תיכון:

זה טעון אישור ועדת הכספים לפי חוק נכסי המדינה?
היועץ המשפטי טוען שהוא יישה טובה לוועדת הכספים ומביא את זה לוועדה.
אולי לא תקבל את האישור שלנו? אם אזה לא צריך לעבור אותנו, מדוע אתה
רוצה שנהיה זוטפיה לענין הזה? אם אתה בטוח שאינך זקוק לאישור ועדת
הכספים, כפי שנאמר לי במפורש ע"י מינדקביץ, אז למה שתבוא לכאן?

י. ריבק:

חוק נכסי המדינה מדבר על מדינה שמוכרת מניותיה.
פה יש שרשרת. חברת הנאמנות לאשדוד מחזיקה את המניות בק.ב.ע. והיא בעצמה
נשלטת ע"י המדינה בהוקמה על מנת להחזיק את המניות.

מבחינה פורמלית הייתי מתווכח ואומר: לכאורה זה
צריך אישור של חוק נכסי המדינה, זה לא המדינה אלא חברה ממשלתית. פורמלית
ההסכם נחתם בין המדינה לבין בעלי המניות הפרטיים. את המו"מ ניהלה המדינה
הממונה על התקציב, החשב הכללי • על הסכם בגודל כזה של 10,000 דונם
ו-10 מיליון דולר, אמרה החברה שהיא רוצה לדעת עם מי היא עושה את העסק.
זו לא חברה ממשלתית כמו כי"ל והיא רוצה לעשות הסכם עם המדינה. מבחינת
מס הכנסה, העיסקה נראית כמס על נאמנות. לדעתי צריך להביא את זה לפי
חוק נכסי המדינה לוועדת הכספים. אבל אפשר לטעון גם אחרת. מהותית ועניינית
אני חושב שזה החוק.

היו"ר ד. תיכון:

לקחת בחשבון שהועדה לא חאשר?

י. ריבק:

כן, אני אחווכח על זה.
מדוע ישנו הצעיף הזה בחוק נכסי המדינה?

היו"ר ד. תיכון:

שלא תוכל למכור ללא אישור ועדת הכספים.

י. ריבק:

נניח שהיה נפט והיה ברשות חברה ממשלתית, נניח שהם
היו רוצים להתפרק מסמכויות, הממשלה היחה אומרת שלא רוצים, ---

היו"ר ד. תיכון:

אתה לא הולך על הקביעה של מינדקביץ?

י. ריבק:

לא אוכל לחלוק על זה.

היו"ר ד. תיכון:

תיאורטיז יושביס כאן שלושה חברי-כנסת, סביר להניח שהעיסקה לא תאושר. למה שזאתכן בכך שהכנסת זחליס כך? במידה ואתה משוכנע שהענין שלך צודק ואינך זקוק לאישור הועדה, חטיב לעשות אם לא תבקש אישור הועדה.

א. דמביץ:

מזכיר את חברת המניות הבנקאיות מ.י. נכסיס.

היו"ר אמר: אני בעד זה שנעסוק בדבר שחייבים לעסוק בו ולא בדברים שאיננו חייבים לעסוק בהם. אילו הייתי בארץ באותם ימים של מ.י. נכסיס, גם אז הייתי אומר מי שרוצה גיבוי ציבורי שיעשה חוק ואל יבוא הנה לבקש גיבוי ציבורי.

הועדה רשאית לומר שזה לא שייך לה.

היו"ר ד. תיכון:

אני קובע שהנושא שייך. אנא תשובותיך לשאלות.

י. ריבק:

יש לי שני תיקונים על מה שאמרתי בפעם הקודמת.

בחוזת המקורי מחיר הקרקעות בשלב ב' היה 1100 - 2400 ועוד תוספת רווחים. את הרווחים על פיתוח קרקע ל-20 שנה קשה לבדוק. ההנחה שלנו הייתה על מכסימוס, נניח 2300 דולר לדונם. לפי ההערכות המינימליות של קרקע לא אפוזחת, החצי מהמחיר היום. יש טוענים שזה עוד יותר, שדונם שווה 4500 ועוד יותר.

היו"ר ד. תיכון:

אתה בקיא במה שהוציא זורע בזמנו? 57% לקרקעות המדינה. המדינה הכניסה 6 פעמים תיקון בחוזת המקורי. היא יכולה להכניס תיקון נוסף. אני אצביע נגד. אני מכיר את הענין. זו אחת העיסקות המסובכות ביותר שנעשו במדינה.

א. ויינשטיין:

אותי מענין איך נקבע המחיר.

א. ורדיגר:

אני מציע לא לדון בהרכב מצומצם כזה בנושא כזה.

היו"ר ד. תיכון:

זה דיון ואף פעם לא יהיו יותר אנשים שמחענינים כזה. מה קורה אם הועדה לא כאשרת או לא מחליטה? בית המשפט היה צריך לשבת ביום חמישי. מה המצב?

י. ריבק:

לפי תחושתנו זה הימור. התחושה של כל המשפטנים וגם של פרקליטות המדינה היא, שאם העיסקה נדחת, אנחנו מפזיזים במשפט. בעוד חודש הם זכאים לשלב ב'. יש להם אופציה לפרוש את התשלומים ל-7 שנים עם רבית דולרית של 7%.

השמאי הממשלתי קובע את המחיר. זה היה סוגי כל הזמן. בגלל הגודל לא היינו בטוחים במו"מ כמה הוא משקף את המציאות. מה היו האינדיקציות שלנו באותה תקופה שמקרקעין נמכרו - קונה מרצון ומוכר מרצון. היו כמה חברות שהנפיקו לבורסה והיתה שמאות של מקרקעין באיזורי תעשייה באשדוד. היתה לנו תחושה שבקטעים מסוימים העריכו יתרות מדי ובקטעים אחרים יותר מדי. זה שימש לנו כבסיס לקבל תחושה שזה לא 10 מיליון דולר אלא פחות.

היו"ר ד. תיכון:

כמה קרקעות בנויות בעיסקה א' ישנם ומה שווין?

י. ריבק:

לי יש שומה מלפני שנתיים.

היו"ר ד. תיכון:

אתה מנהל מו"מ על בסיס שומה מלפני שנתיים?

י. ריבק:

אתה מתחיל את המו"מ בנקודת זמן נתונה. השמאי הממשלתי עשה סקר מקרקעין, זה לקח לו חצי שנה. היו נתונים מתחילים במו"מ, באיזה מקום אתה סוגר עיסקה על הנחיר לא על תנאי התשלום. אפשר לעדכן טוב.

א. ויינשטיין:

אתה יכול לומר שמסכמים שמוכרים x כזנאים אלה. אם אתה לוקח שומה מלפני שנתיים, בינתיים חלו שינויים במחיר, בינתיים יש מו"מ. אי אפשר להמשיך בעיסקה. מדובר במיליארדים. אני חושב שצריך למכור. אנני כועדה מעניין איך עשו את זה.

י. ריבק:

נכנסו למו"מ, היו גט הרבה אופציות לשוט את את

ערכי החברה.

א. ויינשטיין:

אני רוצה לראות את הדו"ח.

היו"ר ד. זיכון:

צריך להוכיח שהקצעות הפנימיות בשלב א' + הרכוש של החברה שהוא בהטכרה ו/או בנוי, שוויים נחות או יותר שווה ל-10 מיליון דולר.

א. ויינשטיין:

כמה העיסקה כולה?

י. ריבק:

50 - 60 מיליון דולר. שלב ב' 15 מיליון דולר + 10 מיליון דולר, זה חצי מהחברה.

המו"מ מסובך. זה לא הנזיל משווי הקצעות מכל מיני סיבות של מו"מ, בעיקר נהתיבה שהשומה לפי מאזרי קרקע היתה קשה. צריך לעשות חוזה על הקצעות ואחר-כך להשוות. אצת ההצעות היזה ההשקעה. הצד השני אמר: תקנו אתם אותנו החוצה לפי ההשקעה שלנו + רבית. על זה היו חודשים של ויכוח.

היו"ר ד. זיכון:

אני רוצה לגמור את העיסקה. יחד עם זה יש לי המון שאלות. כגד שני אתם אומרים שצריכים לגמור מיד אחרת מפסידים בבית המשפט. זו לא טענה. אינני רוצה להיכנס למצב בו אזה תגיד שבגלל ועדת הכספים שלא נתנה תשובה, העיסקה נפלה. כמה זמן יש ליעד הכספיים?

י. ריבק:

כל זמן חביר שאחא אומר לי, נעביר לשופט. לדעת יש שבועיים- שלושה. השופט עומד לצאת לפנסיה.

היו"ר ד. זיכון:

מאחר וזה"כ ויינשטיין רוצה לעיין בניירות, אתה תשתדל לגמור את זה במשך שבועיים.

אני רוצה לראות שומה ומה מוותרים ב-10,000 דונם, ואז אני קובע את עטדתי בנושא.

י. ריבק:

בביו המשפט אני טוען שאין להם זכות. לעומת זה, הלכנו למו"ס, בין השאר, בגלל החזרה שברור לנו שאנחנו הולכים להפסיד.

היו"ר ד. חיכון:

מקובל עלי שויינשטיין יעבור על השומה. אני רוצה לעבור על המצב המשפטי של 10,000 דונג. אם תשכנע אותנו שזו עיסקת המאה של המדינה - קדימה.

י. ריבק:

בוחר לי להזמין את הפרקליט עזי חסון ותשאל אותו על העמדה. הוא אומר שעומדים להפסיד במשפט, תחפשו.

היו"ר ד. חיכון:

אני עז עזי חסון לא מדבר. אני מבקש לברר מה הסיכויים. חבר-הכנסת ויינשטיין יקבל את החומר לעיון בשומה וניתן חשובה. אנחנו רוצים להיות משוכנעים שהכל נעשה כדת וכדין. נקבע ישיבה ביום ראשון הבא.

י. ריבק:

סיכמתי חלק מהניירת שלא אנחנו עשינו. לכל אחד היה מה לכתוב. כבר 8 שנים מנסים כל מני פתרונות. לעשות חדר בעיר אשדוד זה לעשות חוזה חדש על שלב ב' ויש הצעות שונות. העניין לא זז. היה מו"מ מזקדם של זורע על הפרדו העסקים. על מה הוא נתקע? על זה שלא רצו לגעת במקרקעין. העיסקה מסובכת. איש לא יודע מה היא שווה באמת. אנחנו מקבלים זכות ל-10,000 דונג. המשפטנים טוענים שצפויים את זה + 10 מיליון דולר.

היו"ר ד. חיכון:

אני רוצה שהעיסקה תאושר אבל לאחר שבדקנו את הנושא כדי שלא יגידו: תראו את החכמים בוועדת הכספים, הם ידעו שהנושא פרובלמטי ומזוכך והם הסתפקו בכמה דיונים. הנושא הזה זו עיסקת המקרקעין הגדולה ביותר שנעשתה מאז מוס המדינה.

י. ריבק:

רצו שהם יקימו את הנמל מכספם.

שאלת על חלוקת בעלי מניות. על בסיס 100% בהנחה שכולם מממשים את האופציה שלהם - מה שלא יקרה לפי הערכתי - עובד בן עמי 15,3%; שיכון עובדים - 16,8%; חברה מרכזית כלל - 37%; נכסים ובניין 11,7%; זה ישראלים. בחו"ל יש 3,4% PFC; 42 אמריקאים שונים - 15,8%; ברנדיים אוניברסיטי, מרק סרוק, לודויג ג'פרסון, הרמן מרקין, לורנסון. אנחנו מוכרנו לגדולים. אחד הזכיים לשלם 400 - 500 דולר, כל היתר לא יבמשו הקרקעות.

טווח קרוב ובינוני. שאלת מה זה בינוני. אמרו שאם תהיה עליה ופיתוח/שטח מגורים במרכז ובחוף - 530 דונם נטו ישארו. בתעשייה - 495 נטו, ביחד זה 1025 דונם נטו. טווח רחוק מאד, הערכה שלי, מגורים שזה בשיפוט באר טוביה - 1296 דונם ברוטו ותעשייה 671 דונם ברוטו, ביחד 1967. רק 2000 לא מתוכננים היום, זה דיונות.

היו"ר ד. תיכון:

כמה היזה העיסקה המקורית? כמה מזה בנוי וכמה פנוי?
ב-500 דונם כמה יחידות מגורים אפשר לבנות?

י. ריבק:

לא יודע את התכנון שם.

היו"ר ד. תיכון:

אני רוצה לקבוע תאריך ואם יהיו שאלות נוספות,
שיהיה כאן מנכ"ל החברה.

א. ויינשטיין:

אשתדל לעבור על החומר, כדי שיהיה מוכן ביום ראשון הבא

היו"ר ד. תיכון:

אני קובע את זה ליום ראשון בעוד שבועיים.

י. ריבק:

לא זמין 2000 דונם שמחולקים ל-1300 דונם מגורים

ו-700 לתעשייה.

מגורים מרביתם בבאר-טוביה ולא באשדוד. לא מתוכנן
ולא מפותח. זה לא כולל את שלב ב'.

15 מיליון דולר זה שלב ב'. הם מוותרים על זכות
לקבל 10 אלפים דונמים נוספים. צריך לקחת בחשבון שלחברה אין פעילות בשנים
האחרונות. אני רוצה להוסיף: כאשר הצענו מו"מ על בסיס ההשקעה וריבית
ברקנו אותה. ההשקעה שלנו והם רכשו את המניות. לפני 20 שנה היו
דיווידנדים, היום אין.

היו"ר ד. תיכון:

אם ויינשטיין יגיד שאפשר לקיים ישיבה ביום ראשון
הבא, אני לא אחזק, אבל אם לא, היא תחייב בעוד שבועיים ואני לא אהיה
אז. אני מכש שלישיבה הבאה יובאו כל אלה שעסקו בנושא זה בממשלה.
חביאו גם את רשות החברות, אולי ליועץ המשפטי של רשות החברות יש דעה משלו.
תהיה ישיבה אחת ונגמור אבל שנקבל חשובות ברורות. הכנסת תאשר או לא, אבל
לא רוצה למשוך את העניין.

י. ריבוק:

לא ברור באיזה יום חולקה דיווידנדה. לגבי שתי חברות, הם לקחו רביז + 50% פרמיית סיכון, אנחנו לקחנו אגרת חוב של ארה"ב.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה הסתיימה בשעה 11.35